

Gebedsgroepen

Een handreiking voor (het opzetten van) plaatselijke groepen

Uitgave Charismatische werkgemeenschap Nederland
februari 2008
Barend Wallet en Martin Snerse

Deze brochure biedt een handreiking voor mensen die betrokken zijn bij de Charismatische werkgemeenschap Nederland om in hun eigen kerkelijke gemeente of parochie een gebedsgroep op te zetten. De CWN wil geen gemeenschap zijn op zichzelf, maar ziet haar missie in het toerusten van deelnemers met het oog op leven en werk in de wereld en de lokale gemeente. Vanuit dit perspectief komt de vraag naar het opzetten van gebedsgroepen aan de orde.

Gebed als bron

De omgang met God, die ons is toegewend, schept relatie. Zoals in elke relatie is er ook in de omgang met God sprake van horen en antwoorden, van luisteren, stilte en spreken. We noemen dit gesprek het gebed. In het gebed wordt het leven een gesprek met God over alles wat ons bezighoudt.

Voor een beweging als de Charismatische Werkgemeenschap Nederland behoort werkelijke ontmoeting met elkaar en met God tot de kernwaarden. We kunnen ons bestaan niet denken zonder God en dragen alle activiteiten in het gebed op aan Hem.

Daarom is er ook een sterk heen en weer tussen het persoonlijke en gemeenschappelijke voor hen die betrokken zijn bij activiteiten van de CWN zoals de conventies.

Met de conventie in het verschiep bereiden de deelnemers zich daarop persoonlijk voor en worden de voorbereidingsgroep en de staf gebedsonderwerp. Tijdens de conventie heeft ieder haar plaats in de gemeenschap en levert haar eigen bijdrage, gedragen door het gebed. Na afloop van de conventie gaat de gemeenschap als metgezel mee, onderhoudt men contacten en nemen deelnemers voorbede-briefjes mee naar huis om de geformuleerde noden in persoonlijk gebed op te dragen aan God.

Gebedsgroepen in de kerkelijke gemeente

De vraag die bij de opzet van een gebedskring aan de orde wordt gesteld, is niet óf er in de gemeente gebeden wordt, maar of het gebed een wezenlijke functie heeft in het leven van de gemeente. De gebedskring kan gezien worden als de binnenkamer van de gemeente. Vele gemeenteleden zoeken naar een ogenblik van bezinning. Sommigen lukt het om de discipline die daarvoor nodig is te vinden, maar anderen niet. De gebedskring is zo'n moment van bezinning. Door deelname aan een gebedskring zal blijken dat het persoonlijke gebed door het gezamenlijke gebed meer levend wordt. Andersom wordt het persoonlijke gebed verrijkt en gedragen door het gemeenschappelijk gebed.

In verschillende gemeenten komen gebedsgroepen voor. Dat is ook de plaats waar een gebedskring behoort te functioneren en het past in

de missie van de CWN het opzetten van kringen te stimuleren. De CWN wil immers werken binnen het kader van de bestaande kerken.

Beginsituatie

Gemeenteleden die een gebedskring willen starten, stuiten regelmatig op misverstanden en weerstanden. Dat heeft zowel te maken met de vorm als met het verschijnsel gebedskring. Sommige gemeenteleden zijn hardop bidden samen met anderen van hun jeugd af gewend en anderen kampen met remmingen omdat hun deze oefening ontbreekt. Er zijn mensen die houden van stiltes en aarzelend formuleren, maar anderen bidden ongehinderd en soms ook ongeremd. De deelnemers moeten daarin samen een weg vinden. Het kan enige moeite kosten en geduld vergen om samen een gemeenschap op te bouwen. Daarvoor is de openheid nodig om te geven en te ontvangen; bereidheid om te delen in leven en liefde. Een goede uitleg van de bedoeling en een inbedding in het reguliere kerkelijk leven kunnen hier helpen. Ga met het bestuur in gesprek, neem de tijd voor uitleg en vraag zo nodig ruimte voor een experiment dat na een bepaalde periode geëvalueerd wordt.

Om misverstanden en beeldvorming te voorkomen, kan er op gewezen worden wat een gebedskring niet is en zo vanaf het begin de sluimerende gevaren te signaleren en een plaats te wijzen.

Een gebedskring is niet de plaats waar ieder de eigen verlangens voor God uitspreekt. Het mag nooit dienen als afsluiting van een discussie die in de gemeente speelt en anderen op deze manier een antwoord voorschrijft. Het gebed is niet de plaats om verbale mogelijkheden te laten horen, want het adres is God. Het is ook geen woordenstroom aan God om hem te vermurwen nu eindelijk verhooring te schenken. Ook in een gebedskring gaat het om schuldbelijdenis en lofprijzing, om dankgebed en voorbeden; samen één zijn, ontvankelijk voor God, opgetogen over onze redder en pleitend op zijn beloften. Een echte gemeenschap ontstaat waar men elkaar aanvult en verder gaat.

Praktische aanwijzingen

Inbedding in het kerkelijke leven kan op een aantal manieren gebeuren:

- de deelnemers aan de gebedsgroep zijn ook actief op andere terreinen van de gemeente of parochie;

- de deelnemers vragen geregeld aan voorganger, bestuurders en andere groepen of zij punten van gebed willen aandragen;
- regelmatig publiceert de groep in het kerkblad over tijden en opzet van de bijeenkomsten.
- de gebedsgroep komt bij voorkeur niet bij de deelnemers thuis maar liever in (de bijruimten van) het kerkgebouw. Deze plaats heeft een meerwaarde, omdat de gebedskring principieel functioneert als deel van de gemeente en ten dienste van de gemeente. De kring is geen elitaire groep die zich van anderen afzondert, maar een groep die er binnen de gemeente wil zijn om de arbeid binnen en de mensen die zich daarvoor inzetten te dragen.
- Het is zinvol de gebedskring te plannen op een tijdstip dat er geen andere activiteit plaats vindt, want het is geen concurrentie van andere vormen van kerkenwerk, maar een toerusting daarvoor.
- Andere suggesties: betrek waar mogelijk gelovigen uit andere (wijk)gemeenten en kerken bij het initiatief. Sluit aan bij andere mogelijkheden en momenten die voorhanden zijn: de gebedsweek voor de eenheid van de christenen (derde week van januari), de internationale gebedsdag en de vrouwengebedsdag (eerste vrijdag in maart).
- Ook andere initiatieven zijn het ondersteunen waard: gebedswakes van kerken en organisaties als Amnesty international, Open Doors en vredesgroepen bijvoorbeeld.
- Regelmatig doen kerken en organisaties oproepen voor gebed. De gebedsgroep kan deze doorspelen zodat ze in de zondagse viering een plek kunnen hebben.
- De opzet van de gebedsbijeenkomst zal aansluiten bij het karakter van de kerkelijke gemeente(n) of parochie(s) waarvan de gebedsgroep deel uit maakt. Natuurlijk speelt de spiritualiteit van de deelnemers een rol, maar zorg er voor dat vorm en toon niet te eenzijdig zijn. Bidden is persoonlijk en ook de uitingen van gebed zijn dat. Houdt voor ogen dat een te eenzijdige stijl anderen kan afstoten.
- Voor de herkenbaarheid is het verstandig wat betreft gebruiken en liederenkeus aan te sluiten bij de plaatselijke praktijk. Tegelijk is de gebedsgroep een oefenruimte waarin nieuwe vormen en gebruiken op een overwogen manier geïntroduceerd kunnen worden. De eerste bijeenkomst starten met een geleide meditatie bij een icoon zal in een doorsnee protestantse gemeente niet direct op enthousiasme stuiten. Het zingen van alleen opwekkingsliederen doet geen recht aan het feit dat de plaatselijke parochie die uit de Randstadbundel zingt ook haar gegroeide spiritualiteit heeft.
- Met het doen van aanvragen van persoonlijke aard ga men verstandig om. Hierbij geldt dat instemming van de betrokkenen altijd gewenst is. Zowel voor het indienen van aanvragen voor gebed in de

groep als voor het doorspelen ervan naar de zondagse samenkomst van de gemeente.

- Van groot belang is dan ook dat ieder oprecht en loyaal tegenover elkaar staat en zich verplicht moet weten nooit met derden te spreken over wat in de kring vertrouwelijk naar voren is gebracht. Laten we dit 'het ambtsgeheim van de gebedskring' noemen.
 - Op elke gebedsgroep zal beperkt ruimte geboden worden aan een korte persoonlijke ontmoeting: hoe zitten de deelnemers aan de groep erbij? Zijn er persoonlijk omstandigheden die van belang zijn? Aandacht voor elkaar is onmisbaar maar niet hoofdzaak van de bijeenkomst. De leider van de groep let erop dat over het ingebrachte geen discussie ontstaat.
 - Een gangbare indeling bij de voorbeden is: wereld – kerk – persoonlijke noden en vragen.
 - Het verdient aanbeveling een onderwerp in te brengen en daar kort voor te bidden en vervolgens anderen de gelegenheid te bieden daarbij aan te sluiten. Na een moment van stilte kan een ander lid een nieuw onderwerp inbrengen. Vermijd de neiging volledig te willen zijn. Een omhaal van woorden biedt anderen minder gelegenheid bij het gebedsonderwerp aan te sluiten.
 - Voorbeden en gebedsintenties zijn geen mededelingen. Probeer onderscheid te maken door belangrijke zaken in het begin van de bijeenkomst te melden.
 - Er ligt een relatie tussen de voorbede en onze manier van leven en handelen. Bidden is geen vrijblijvend gesprek maar staat in de relatie tussen God en ons en plaatst ons in de relatie met degene voor wie we bidden en heeft gevolgen voor dingen waarvoor we bidden. Paulus bad niet voor mensen zonder zich in hun situatie te verdiepen en zich rekenschap te geven van zijn verplichting tegenover hen. Voorbede hoort bij een mens uit één stuk.
- Zo kan een gebedskring een gemeenschap worden van pastorale bewogenheid, van zorg voor elkaar en van liefde voor de gemeente.

Hoe start je een gebedsgroep?

Meestal zal het initiatief genomen worden door één of meer parochianen die verlangen naar een meer centrale plaats van gebed in het midden van de gemeente.

Het is goed de praktijk vooraf te laten gaan door een moment van bezinning: wat staat ons voor ogen? Waar hopen we op en waar liggen mogelijk belemmeringen bij onszelf en in de gemeente? Wie willen we erbij betrekken? Hoe zorgen we voor een inbedding in het kerkelijk leven? Op welke manier kan er aansluiting plaats vinden bij al bestaande momenten en initiatieven?

Hoe belangrijk ook, laat deze voorbereiding niet te lang duren. Op een gegeven moment is er het moment om te starten. Wees reëel en nuchter in je opzet en verwachtingen. De ervaring leert dat gebedsgroepen gedragen worden door een kleine kern die volhardend is.

Overweeg -na verloop van tijd- het thema 'gebed' en daaraan gerelateerde onderwerpen in de kerkdienst en in het programma van vorming en toerusting aan de orde te stellen.

Een goede handleiding met verschillende modules voor toerusting biedt: Nynke Dijkstra en Paula van Cuilenburg, *Wegen tot gebed*, uitgave PKN Utrecht.

Opzet van een gebedsbijeenkomst

Hierbij zijn veel vormen denkbaar: een helemaal open structuur met overwegend spontane inbreng van de deelnemers tot het volgen van een voorgegeven orde. De ene groep heeft de voorkeur voor een spontaan gebeuren, de andere voor een meer liturgische inkleiding. Voorkeur van de leden, karakter van de gemeente en de ruimte waarin men samen komt, zullen hierbij de doorslag geven.

Gebed heeft te maken met een sfeer van vertrouwen. Een punt van aandacht is hoe men zó open komt in een kring, dat men zich aan elkaar durft toevertrouwen. We kunnen dan op verschillende mogelijkheden wijzen die daarbij helpen.

In de eerste plaats is er het lied. 'zing met elkaar psalmen, hymnen en liederen die de Geest u ingeeft. "Zing en jubel met heel uw hart voor de Heer" (Efeziërs 5:19). We zingen niet om in de stemming te komen, maar om ons ervan bewust te zijn dat God aanwezig is waar twee of drie in zijn naam bijeen komen.

Ook in een gebedskring is het goed te beseffen, dat God de eerste is die ons toespreekt. Daarom behoort de lezing van een bijbelgedeelte of de dagtekst tot de orde van de gebedskring.

De aanwezigen kunnen eventueel kort vertellen wat dit woord hen zegt. Ook is het mogelijk dat iemand, die daartoe de wens te kennen geeft, moeilijkheden doorgeeft waar hij of zij een oplossing voor hoopt te vinden.

Zoiets moet natuurlijk groeien. Elke groep maakt een proces door. Belangrijk is het creëren van een sfeer van rust en stilte. Een veelheid van woorden en vormen kan deze in de weg staan. In het gebed naderen we tot God in het besef dat Hij al op ons wacht.

Meestal zal één van de deelnemers de leiding van de gebedsbijeenkomst hebben. Deze bereidt zich voor door een bijbellesing en liederen te kiezen. Hierbij heeft zij de keus alle onderde-

len voor te bereiden of daarbij ook ruimte te laten voor eigen inbreng van de deelnemers.

Naast het formulier- en vrije gebed is binnen de CWN veel ervaring opgedaan met het zgn. luisterend bidden. Dit is een vorm van bidden waarin nadrukkelijk openheid is voor het ontvangen van beelden of woorden en het functioneren van de gaven van de Geest.

Bronnen: *Dienstboek, Een proeve, deel I.*

Oefening

Op de conventies van de CWN die worden gehouden in het voorjaar (Hemelvaartsvakantie) en het najaar (herfstvakantie) worden werkgroepen aangeboden waarin het bidden in groepen en het opzetten van de gebedsgroepen in de plaatselijke gemeente aan de orde komen. Info: www.cwn-cwj.nl